

_Karin _Fällman-_Bajagi^c
_Christina _Hansson
_Susan _Niēland

_Zick_Zack #3: _Skrivrummet

_Överförd från första upplagan
utgiven av _Sanoma _Utbildning __AB,
#2017 med
__ISBN #978-#91-#523-#4616-#7
_Specialpedagogiska skolmyndigheten
#2020

_Volym ett av två

_Till punktskriftsläsaren

- é _Skriv dina svar i en egen fil på datorn.
- é _De flesta uppgifter är numrerade så blir det lättare att rätta uppgifterna.
- é _Nytt kapitel börjar alltid på högersida. _Markera var du är i boken med ett gem.
- é _Ibland får du lite tips och råd från bokens maskotar _Zick och _Zack. _Det de säger inleds alltid med deras namn.
- é _Rubrikerna _På raderna, _Mellan raderna och _Bortom raderna talar om för dig vad du ska tänka på när du skriver ditt svar.
- é _Det finns bildbeskrivningar till de bilder som behövs för att du ska kunna lösa dina uppgifter.
- é _I uppgifter där dina klasskamrater "drar streck" mellan ett ord och exv. ordets förklaring har uppgifterna omarbetats så att du istället parar ihop och skriver ordets förklaring eller numrering.

- é _ När du ska markera svar kan du skriva dina svar eller markera med häftmassa direkt i texten.
- é _ Svartskriftsbokens tabeller är omarbetade till vanlig text.
- é _ Om du undrar över om något tveka inte utan fråga din mentor.

_ Skicka gärna dina synpunkter på anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen~àspsm.se

_Innehåll

_Siffran inom parentes hänvisar till svartskriftsbokens sidor.

_Volym ett

_Till punktskriftsläsaren _I

_Förord (#2) #1

_Gör en cirkus _Instruerande
_texter (#6) #4

_Mål (#6) #4

_Cirkuskonster (#8) #5

_Livet på järnåldern

_Beskrivande texter (#18) .. #17

_Mål (#18) #17

_Vi har flyttat _Återberättande

_texter (#32) #32

_Mål (#32) #32

_Volym två

_Vem äter vad? _Förklarande

_texter (#46) #47

_Mål (#46) #47

_I

_Gillar du boken?	
_Argumenterande texter (#58)	
.....	#60
_Mål (#58)	#60
_Fantastiska möten	
_Berättande	
texter (#72)	#78
_Mål (#72)	#78

_Förord

_Att skriva en text är som att bygga en legofigur. _Först behöver du bestämma vilken typ av legofigur du ska bygga. _Därefter måste du välja vilka delar som behövs för att bygga figuren. _Du måste också ta reda på hur delarna ska sättas ihop, så att det blir den figur du vill. _Ibland får du pröva dig fram, göra om, göra nytt och göra annorlunda. _Men till slut blir du säkert nöjd.

_När du ska skriva en text gör du på samma sätt. _Först bestämmer du vilken sorts text du ska skriva.

_Ska den instruera, beskriva, förklara eller kanske berätta?

_Därefter väljer du vilka ord och meningar som behövs. _Slutligen sätter du ihop orden och meningarna, så att det blir den text du vill ha.

_Till slut är texten färdig och läsaren förstår vad du menar.

_Lycka till!

_Karin _Fällman-_Bajagi^c

_Christina _Hansson

_Susan _Nieland

::: #3 ::::::::::::::::::::::::::::::

=== _Bildbeskrivning =====

_Boken har två tecknade maskotar.

_De heter _Zick och _Zack.

- _Zick har några orangefärgade fjädrar/tofsar som står rakt upp på huvudet och hålls på plats med en svart och vit hårklämma.

_Hon är klädd i en svart klänning.

- _Zack har en keps på huvudet, svart tröja/skjorta med en stor, svart och vit fluga vid halsen samt svarta byxor.

- _Båda har strutformad, lång näsa med en svart, liten boll längst ut på nästippen.

_När de dyker upp i boken inleds deras tips, idéer, råd eller frågor med deras namn, _Zick: ... eller _Zack: ...

=====

_Zick: _Hej, jag heter _Zick och jag
dyker upp lite här och där i
boken. _Jag hjälper dig med tips
och idéer.

_Zack: _Hej, jag heter _Zack och jag
dyker också upp lite här och där i
boken. _Jag ställer frågor och ger
dig råd.

::: #4--#5 ::::::::::::::::::::::

_Gör en cirkus
_Instruerande texter

_Mål

_I det här kapitlet ska du få lära dig att skriva en instruerande text.

é _På _Steg #1 ska du få lära dig hur man skriver en instruktion med rubrik, materiallista och arbetsgång.

é _På _Steg #2 ska du få lära dig att instruktioner skrivs med korta tydliga meningar och med verb i imperativ.

é _På _Steg #3 ska ni tillsammans i klassen planera och skriva en instruktion till en cirkuskonst.

é _På _Steg #4 ska du på egen hand planera och skriva en instruktion till en cirkuskonst.

::: #7 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Har du varit på cirkus?
_Vad gör artisterna på en cirkus?
_Hur håller man balansen?

_En instruerande text beskriver hur man gör någonting. _Meningarna är oftast korta och ibland finns det också bilder.

::: #8 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_Cirkuskonster

_Steg #1: _Läs och arbeta med texten

_A. _Om du vill göra en egen cirkus behöver du kunna några konster.
_Prova det här med fyra kamrater.

_Sitt i luften

_Du behöver:
#4 pallar
#4 kompisar

#8

#5

=== Bildbeskrivning =====

Två tecknade bilder där man ser bildens fyra personer från ovan.

- Barnen sitter på var sin pall med fötterna i golvet och har händerna på sina lår.
- På bild två har barnen lagt sina huvuden i varandras knän och håller sina armar i kors över bröstet. Ett femte barn håller på och tar bort en av pallarna som ett av barnen sitter på.

=====

Gör så här:

- #1. Titta noga på bilderna.
- #2. Sätt kompisarna på pallarna.
- #3. Se till att de har fötterna stadigt på golvet.
- #4. Lägg försiktigt kompisarna i varandras knän.
- #5. Placera deras armar i kors över bröstet.
- #6. Dra försiktigt undan pallarna en efter en.
- #7. Ta emot publikens jubel.

#8

#6

_B. _På raderna -- _Här har det
_blivit lite fel. _Markera de
_felaktiga orden.

#1. _Titta inte på bilderna.

#2. _Sätt kompisarna på golvet.

#3. _Se till att de har händerna
_ständigt på golvet.

#4. _Lägg försiktigt kompisarna i
_varandras väskor.

#5. _Placera deras armar i kors
_under huvudet.

#6. _Dra snabbt undan väskorna en
_efter en.

#7. _Ta emot rektorns jubel.

_C. _Hur skulle det se ut om du
_följde instruktionen i övning _B?
_Rita eller beskriv med ord.

::: #10 ::::::::::::::::::::::::::::::

_D. _Det är viktigt att meningarna i
_instruktionen står i rätt ordning.

_Skriv #1 efter den instruktion
_som ska komma först, #2 efter
_nästa och så vidare.

_Se till att de har fötterna
_stadigt på golvet. ---

_Dra försiktigt undan pallarna en
_efter en. ---

_Lägg försiktigt kompisarna i
_varandras knän. ---

_Titta noga på bilderna. ---

_Ta emot publikens jubel. ---

_Sätt kompisarna på pallarna. ---

_Placera deras armar i kors över
_bröstit. ---

_E. _Bortom raderna -- _Svara på
_frågorna.

#1. _Varför är det viktigt att
_titta på bilderna eller läsa
_bildbeskrivningarna? ---

#2. _Försök förklara varför barnen
_inte ramlar i en hög. ---

_Steg #2: _Titta på språket

_A. _Instruktioner ska vara korta och tydliga. _I den här instruktionen finns för mycket information. _Stryk det som är onödigt.

_Rulla bollen över bröstet

- #1. _Hämta försiktigt en boll från en hylla i bollskåpet.
- #2. _Lägg den sedan i ena handen.
- #3. _Sträck snabbt ut dina långa armar åt sidorna.
- #4. _Låt den runda bollen rulla från handen, först utmed underarmen och sedan utmed överarmen.
- #5. _Ta ett djupt andetag, andas djupt och böj huvudet bakåt.
- #6. _Rulla den runda bollen över det egna bröstet.
- #7. _Fortsätt rulla bollen, om du inte har tappat den, över andra armens överarm och underarm till den andra nytvättade handen.

_B. _Läs texten på sidan #8 och
_markera verben som talar om vad du
ska göra.

_C. _Var i meningen står verben? ---

::: #12 ::::::::::::::::::::::::::::::

_D. _Vad skulle du säga i de här situationerna? _Sätt, ställ eller lägg?

- #1. --- ett kryss i rutan.
- #2. --- boken i bokhyllan.
- #3. --- igång med arbetet nu.
- #4. --- handdukarna i lådan.
- #5. --- bilen i garaget.
- #6. --- fast lappen med klister.
- #7. --- mjölken i kylskåpet.
- #8. --- pengarna på bordet.
- #9. --- barnet i korgen.

_Zick: _Verben i en instruktion är skrivna i imperativ. _Då låter de som en order.

_Steg #3: _Öva och skriv tillsammans

_A. _Den här instruktionen är svår att följa eftersom allt är skrivet i ett enda stycke. _Skriv om instruktionen med rubrik, lista på vad man behöver och en ny rad för varje punkt.

_Gå balansgång! _Du behöver en planka och två böcker. _Gör så här: _Lägg en planka över två böcker. _Gå barfota eller använd skor med tunna sulor. _Känn efter så att du känner plankan under foten i varje steg. _Fixera blicken mot en punkt långt borta. _Titta aldrig rakt ner under dig. _Andas lugnt. ---

=== _Bildbeskrivning =====
_En tjej balanserar på en bräda som är lagd ovanpå två böcker.
=====

::: #14 ::::::::::::::::::::::::::::::

_B. _Titta på bilderna. _Tänk er att ni ska lära några kamrater att göra det här tricket. _Vad behöver ni tala om för dem? _Diskutera i grupp.

_Zick: _Vad behöver ni?

_Zack: _Hur ska ni göra?

=== _Bildbeskrivning =====

_Fyra bilder

#1. _Två flickor och två pojkar lägger en hand var på huvudet på en kille som sitter på en stol.

#2. _Barnen lyfter sina händer från pojkens huvud.

#3. _Barnen sticker in sina fingrar under den sittande killens lår och i hans armhålor.

#4. _Sedan lyfter de killen upp från stolen.

=====

::: #15 ::::::::::::::::::::::::::::::

_C. _Skriv instruktionen
_tillsammans. _Hitta på en passande
_rubrik.

_rubrik: ---

_Ni behöver: ---

_Gör så här: ---

_D. _Följ instruktionen. _Vad
_upptäckte ni? ---

::: #16 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Steg #4: _Skriv en egen text

_A. _Titta på bilderna. _Hur skulle
_instruktionen till det här tricket
_kunna formuleras? _Diskutera i
_par.

_Zick: _Vad behöver ni?

_Zack: _Hur ska ni göra?

=== Bildbeskrivning =====

Fyra bilder som visar hur man gör ett trick med tre kubformade klossar, en röd, en gul, en blå.

#1. De tre klossarna hålls samman i en lång rad genom att man håller de yttersta klossarna i var sin hand och pressar dem mot den mittersta klossen så att den kläms fast.

#2. Mittenklossen släpps när man lättar trycket.

#3. Snabbt följer man efter den fallande klossen med de andra två klossarna händerna.

#4. Den fallande klossen fångas igen i trycket mellan klossarna i händerna.

=====

B. Skriv instruktionen på din dator.

Zack: Glöm inte rubrik.

_C. _Läs och bedöm texten
_tillsammans med din lärare.

_Bedöm

_Svara ja eller nej.

#1. _Min instruktion har en rubrik.

#2. _Min instruktion talar om vad
_man behöver.

#3. _Meningarna är korta och
_tydliga.

#4. _Meningarna är skrivna i rätt
_ordning.

#5. _Varje mening börjar med ett
_verb i imperativ.

#6. _Jag har stavat de flesta orden
_rätt.

_Nästa gång jag ska skriva en
_instruerande text ska jag tänka på:
_--

_Livet på järnåldern
_Beskrivande texter

_Mål

_I det här kapitlet ska du få lära dig att skiva en beskrivande text.

é _På _Steg #1 ska du få lära dig hur man delar in en text i stycken.

é _På _Steg #2 ska du få lära dig hur man använder substantiv i obestämd och bestämd form och hur man använder orden den och det.

_Du ska också få lära dig att använda suffix för att ändra ords betydelse.

é _På _Steg #3 ska ni tillsammans i klassen planera och skriva en beskrivande text om vad man gjorde på fritiden under järnåldern.

é _På _Steg #4 ska du på egen hand planera och skriva en beskrivande text om varifrån maten kom på järnåldern.

::: #19 ::::::::::::::::::::::::::::::

_ Hur såg människorna ut på
_ järnåldern?
_ Vad gjorde de?
_ Hur fick de mat?

_ En beskrivande text är indelad i
olika stycken. _ Styckena handlar om
olika saker.

::: #20 ::::::::::::::::::::::::::::::

_ Steg #1: _ Läs och arbeta med texten

_ A. _ En beskrivande text innehåller
_ mycket fakta. _ Informationen är
samlad i olika stycken. _ Läs
texten tillsammans och märkera
några viktiga ord i varje stycke.

_ Hur såg järnåldersmänniskorna ut?

_ När man gör utgrävningar av
boplatser och gravar från järnåldern
hittar man ibland saker från den
tiden. _ Fynden kan hjälpa oss att
förstå hur människorna var klädda på
den tiden.

#20

#18

Kläderna syddes av ylletyger, linnetyger eller skinn. Ullen kom från fåren, linet odlade man och skinnen fick man från olika djur. I slutet av järnåldern började man färga garnerna med växtfärger så att man kunde väva tyger i färg och med mönster, som rutor och ränder.

Männen använde långbyxor. Över dem hade de en långärmad tunika i ylle och runt midjan ett läderbälte. Kvinnorna bar en långärmad särk och över den en ärmlös lång klänning.

Runt axlarna hade de en sjal eller en liten jacka. Som ytterplagg bar både män och kvinnor en vid yllemantel. Manteln hölls ihop med en fibula i brons. På fötterna hade de skor av läder.

Både män och kvinnor hade långt hår tror man. Männen bar långt och yvigt skägg, ofta hade de också mustascher. Kvinnorna kammade och flätade sitt hår. Kammarna var ofta dubbelsidiga och gjorda av ben. På ena sidan satt tänderna tätare. Man tror att den sidan användes för att kamma bort löss.

- _B. _Skriv in några av de markerade orden i en tankekarta.
_Hur såg järnåldersmänniskorna ut?
inledning
material
hår
kläder
- _C. _Färglägg de ord som hör ihop i samma färg eller skriv de ord som hör ihop.
- _D. _Jämför tankekartans färger, markeringar med de olika styckena i texten. _Vad upptäcker du? ---
- _E. _Markera styckena i texten med samma färger.

_F. _Vilken färg har stycket där du kan läsa om de här sakerna?

_Färglägg rutorna.

#1. _Både män och kvinnor hade långt hår. ---

#2. _Männen använde långbyxor. ---

#3. _Kvinnorna bar en långärmad särk. ---

#4. _Både män och kvinnor bar yllemantel. ---

#5. _Männen hade långt och yvigt skägg. ---

#6. _Kläderna syddes av ylletyger och linnetyger. ---

#7. _Arkeologer har gjort utgrävningar. ---

_G. _Vad var lika hos män och kvinnor? _Vad var olika? _Skriv ord här nedan.

män: ---

båda: tunika ---

kvinnor: ---

_H. _På raderna -- _Skriv färdigt meningarna.

- #1. _Bältet var gjort av ---
- #2. _Tunikan var gjord av ---
- #3. _Skorna var gjorda av ---
- #4. _Fibulan var gjord av ---
- #5. _Kammen var gjord av ---

_Zick: _Vad var de olika sakerna gjorda av?

_Zack: _Jag undrar vilka växter de använde för att färga garn.

_I. _Svara på frågorna.

- #1. _Hur kan arkeologerna veta hur människorna såg ut? ---
- #2. _Mellan raderna -- _Vad kan de ha hittat? ---

_Bortom raderna

- #3. _Medan du läste texten dök kanske nya frågor upp. _Skriv en fråga. ---
- #4. _Försök hitta svar på din fråga, i böcker eller på internet. ---

_Steg #2: _Titta på språket

_A. _Det finns många ämnesord i en beskrivande text. _De är ofta substantiv och kan skrivas i både obestämd och bestämd form. _Skriv orden på rätt plats. _Uppgift #1 är löst.

(en mantel) brädspelet (manteln)
en eldstad en ko lerkärlet
en slangbella ett lerkärl
ett tyg ett brädspel kon
eldstaden tyget slangbellan

#1. _Både kvinnor och män bar (en mantel) som ytterplagg.

(_Manteln) hölls ihop med en fibula.

#2. _Familjen hade bara --- (a).
--- (b) gav familjen mjölk.

#3. _Mor vävde --- (a).
--- (b) var randigt.

#4. _Barnen spelade --- (a).
--- (b) kallades kvarn.

#5. _I huset fanns --- (a).
--- (b) låg mitt i huset.

#6. _Pojkarna sköt med --- (a) .

--- (b) var gjord av trä.

#7. _Mor kokade maten i --- (a) .

--- (b) hade hon över en öppen eld.

:::: #25 :::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_B. _Om man inte vill upprepa substantivet kan man byta ut det till den eller det. _Skriv rätt ord vid markeringen ---. _Se exempel.

#1. _Kvinnorna bar en särk. _Över (den) bar de en ärmlös klänning.

#2. _Männen hade ett bälte runt midjan. --- var gjort av läder.

#3. _Ibland sköt far ett rådjur. _Mor stekte --- över elden.

#4. _Kvarnspelet är ett brädspel. --- spelade man ofta på kvällen.

#5. _Det fanns ett hål i taket. _Genom --- gick röken ut.

#6. _Utanför byn rann en älv. _I --- fiskade man.

#7. _Manteln hölls ihop av en fibula. --- var gjord av brons.

_C. _En ärmlös klänning har inga
_ärmar. _Ett betydelsefullt fynd
har stor betydelse. _Gör nya ord
genom att lägga till -full eller
-lös i slutet av orden.

#1. betydelse---

#2. hem---

#3. hopp---

#4. kraft---

#5. liv---

#6. propp---

#7. smak---

#8. svans---

_D. _Arbeta i par. _Hitta på
_meningar till några av orden i
uppgift _C.

_Zick: _Ibland kan du lägga till
_både -lös och -full.

_Steg #3: _Öva och skriv tillsammans

_A. _Läs elevtexterna. _Ge dem poäng från #1--#5. _Använd checklistan.

#1. _Texten har en passande rubrik.

_Text #1 ---

_Text #2 ---

_Text #3 ---

#2. _Texten är indelad i stycken.

_Text #1 ---

_Text #2 ---

_Text #3 ---

#3. _Styckena handlar om olika saker.

_Text #1 ---

_Text #2 ---

_Text #3 ---

#4. _Texten innehåller ämnesord.

_Text #1 ---

_Text #2 ---

_Text #3 ---

#1

_På kvällarna samlades familjen runt elden. _Männen drack mjöd och någon berättade kanske en saga om någon asagud. _Att spela och sjunga var populärt. _Det var oftast männen som spelade på flöjter som de själva täljt av djurben. _Genom att borra små hål i benet kunde man få fram olika toner. _Kanske sjöng man också sånger till flöjtspelet.

_Man spelade också olika sällskapsspel. _Ett omtyckt spel var _Kvarn som är ett slags brädspel. _Även olika tärningsspel var omtyckta. _Männen sydde skor av läder och täljde till exempel knivar, skedar eller muggar till köket. _Kvinnorna spann garn, vävde tyg och sydde de kläder som familjen behövde.

_Barnen övade ofta på saker som de måste kunna som vuxna. _Pojkarna sköt prick med slangbella och brottades för att bli starka.

_Flickorna lärde sig att färga garn

#26

#27

och sy kläder.

::: #27 ::::::::::::::::::::::::::::::

#2 _Järnåldern

_På kvällarna sydde männen skor av läder och kvinnorna sydde kläder.

_Pojkarna brottades och ibland sjöng man en sång.

_Man tyckte att olika spel var roliga och flickorna sydde kläder.

_Det var populärt att spela och sjunga. _Ibland berättade man en saga och ibland spelade man spel.

_Männen drack mjöd och spelade på sina instrument. _De täljde också knivar, skedar och muggar till köket.

#3 _Fritid under järnåldern

_Kvinnorna sydde kläder och männen sydde skor. _Ibland spelade man brädspel eller flöjt. _Någon berättade kanske en asagudsaga.

_Flickorna lärde sig spinna, väva och sy. _Pojkarna brottades och sköt med slangbåge. _Männen täljde

#27

#28

flöjter av ben från något djur och borrhål.

=== _Bildbeskrivning =====

_Ett fyrkantigt spel, trolig gjort i trä. _Spelet har två markerade kvadrater där man gjort hål. _Man spelar med vita och svarta markörer.

=====

::: #28 ::::::::::::::::::::::::::::::

_B. _Innan ni börjar skriva en beskrivande text måste ni lära er så mycket som möjligt om ämnet. _Ta tillsammans reda på vad man gjorde på fritiden på järnåldern. _Skriv viktiga stödord. ---

_Zick: _Läs i böcker och leta på internet.

_C. _Skriv in stödorden i en tankekarta. _Gruppera dem så att de som har med varandra att göra står tillsammans. _Vad gjorde man på fritiden?

:::: #29 ::::::::::::::::::::::::::::::

_D. _Skriv tillsammans en text om
_fritiden på järnåldern.

_Vad gjorde man på fritiden?

_När man gör utgrävningar av
_boplatser och gravar från järnåldern
_hittar man ibland saker från den
_tiden. _Fynden kan hjälpa oss att
_förstå vad människorna gjorde. ---

_Zack: _Kom ihåg att dela in texten
_i stycken.

:::: #30 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Steg #4: _Skriv en egen text

_A. _Ta reda på varifrån man fick
_maten på järnåldern. _Läs i böcker
_och leta på internet. _Skriv
_viktiga stödord. ---

_B. _Skriv in stödorden i en
_tankekarta. _Gruppera dem så att
_de som handlar om samma sak står
_tillsammans.

_Varifrån kom maten?

#30

#30

- _B. _Skriv din text på din dator.
- _Tänk på vad du har lärt dig.
- _C. _Läs och bedöm texten
- _tillsammans med din lärare.

_Bedöm

_Svara ja eller nej.

- #1. _Min instruktion har en rubrik.
- #2. _Min instruktion talar om vad man behöver.
- #3. _Meningarna är korta och tydliga.
- #4. _Meningarna är skrivna i rätt ordning.
- #5. _Varje mening börjar med ett verb i imperativ.
- #6. _Jag har stavat de flesta orden rätt.

_Nästa gång jag ska skriva en instruerande text ska jag tänka på:

_Vi har flyttat
_Återberättande texter

_Mål

_I det här _Kapitlet ska du få lära
dig att skriva en återberättande
text.

é _På _Steg #1 ska du få lära sig
hur händelser ordnas i tidsföljd
med hjälp av tidsord.

é _På _Steg #2 ska du lära dig att
använda adjektiv för att
levandegöra berättelsen.

é _På _Steg #3 ska ni tillsammans i
klassen planera och skriva en
återberättande text i form av ett
brev.

é _På _Steg #4 ska du på egen hand
planera och skriva en
återberättande text.

::: #33 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Har du flyttat någon gång?

_Vad saknade du mest?

_Hur håller du kontakten med dina
vänner?

_Ett brev kan vara en återberättande
text. _Då skriver man och berättar
vad som har hänt.

::: #34 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Steg #1: _Läs och arbeta med texten

_A. _Ett brev kan återberätta vad
någon har gjort. _Här berättar
_Goran om sin flytt till _Lustby.
_Läs texten och markera vad han
gjorde förra veckan.

_Lustby, #26 april

_Hej _Ola

_I söndags flyttade vi in i vår nya
lägenhet i _Lustby. _Den är superfin
och jag har ett eget rum nu.

_Hela söndagen gick åt till att
packa upp. _Det gick sådär. _Alla
sprang omkring som yra höns och

#34

#33

letade efter olika saker. _Ingen hittade någonting!

_På kvällen spelade jag fotboll på en gräsplan utanför huset och sen grillade vi korv på en grillplats nere vid sjön. _Fotboll och grillkorv är en bra tomte, eller hur?

_I förrgår åkte jag och pappa in till centrum och badade. _Det finns en simhall där som har både äventyrsbad och simbassäng. _Jag badade tills jag såg ut som en svamp.

_I går kväll lyssnade hela familjen på en kör som min systerska börja sjunga i. _Den ska snart få vara med i ___TV och _Anja är så stolt att man nästan inte kan prata med henne.

_I morse cyklade jag till chokladbollsfabriken som finns här i _Lustby. _Om man kommer innan de öppnar så kan man få köpa skadade chokladbollar för bara några kronor. _Blir du avis?

_Ja, det finns mycket som är kul här, men på kvällarna när jag ska

sova tänker jag på dig. _Jag tycker att du också ska flytta hit. _Då kan vi prova allt roligt som finns här tillsammans. _Om du inte kan flytta hit så tycker jag i alla fall att du ska komma och hälsa på.

_Hälsningar från din bästa kompis,
_Goran

::: #35 ::::::::::::::::::::::::::::::

_B. _På raderna -- _Varje stycke i brevet börjar med ett tidsord för att vi lätt ska förstå när allt hände. _Skriv vad _Goran gjorde.

- a) _I söndags -- flyttade
- b) _Hela söndagen ---
- c) _På kvällen ---
- d) _I förrgår ---
- e) _I går ---
- f) _I morse ---

=== _Bildbeskrivning =====

_Goran har tagit några bilder som man kan gilla och kommentera.

#1. _En bild från _Gorans rum.

_Det hänger bilder på en vägg ovanför en säng med olikfärgade kuddar. _Kuddarna ligger i ett hörn på sängen. _Över sängen hänger färgglada dekorationslampor.

#2. _En rosa resväska.

#3. _Korvar på spett över grillglöd.

#4. _Närbild på skrynkliga fingrar.

#5. _En person håller upp ena handen mot kameran för att slippa bli fotograferad.

#6. _Chokladbollar med kokos.

=====

_C. _Svara på frågorna.

_Mellan raderna

#1. _Hur länge har _Goran bott i
_Lustby? ---

#2. _Hade _Goran ett eget rum
innan familjen flyttade? _Hur
vet du det? ---

#3. _Varför kan man inte prata med
_Anja, enligt _Goran? ---

_Bortom raderna

#4. _Vem spelade _Goran fotboll
med, tror du? ---

#5. _Tror du att _Ola kommer att
flytta till _Lustby? _Varför?
_Varför inte? ---

_Zack: _Här måste du tänka till, men
det finns ledtrådar i texten.

:::: #37 ::::::::::::::::::::::::::::::

_D. _Vilka platser var _Goran på i de olika styckena?

_Stycke #1: i den nya lägenheten

_Stycke #2: ---

_Stycke #3: ---

_Stycke #4: ---

_Stycke #5: ---

_Stycke #6: ---

_E. _Skriv hur _Goran kommenterade de olika händelserna. _Se exemplet.

#1. _Familjen flyttade in i ny lägenhet.

_Kommentar: _Den är superfin.

#2. _Alla sprang omkring.

_Kommentar: ---

#3. _Goran spelade fotboll och grillade korv.

_Kommentar: ---

#4. _Han och pappa åkte till simhallen.

_Kommentar: ---

#5. _Anja har börjat i en kör.

_Kommentar: ---

#6. _Goran cyklade till chokladbollsfabriken.

_Kommentar: ---

#37

#38

_Steg #2: _Titta på språket

_A. _När man berättar hur något ser ut eller är använder man adjektiv.

_Läs _Olas brev och markera adjektiven.

_Braby #2 maj

_Hej _Goran,

_I lördags gick jag ner till centrum för att titta på det nya biblioteket. _Alla våra kompisar var redan där.

_Jag gick först till den stora avdelningen för vuxna och tog en snabb titt. _Sen gick jag till den lite mindre barnavdelningen. _Där fanns härliga läshörnor med mysiga röda soffor som _Tiago och jag slängde oss i. _Vi bläddrade i några spännande faktaböcker.

_Lite senare upptäckte vi den långa raden av datorer. _Om man hade ett giltigt lånekort så fick man låna dem en kort stund. _Det hade vi, så vi spelade några roliga spel

och surfade lite.

_Till slut gick vi till det lilla fiket och åt varsin supergod bulle.

_Hälsningar _Ola

=== _Bildbeskrivning =====

_En kanelbulle och en
_läskedrycksflaska med sugrör.

=====

::: #39 ::::::::::::::::::::::::::::::

_B. _Skriv och berätta om en plats som du har besökt. _Kom ihåg att använda adjektiv. ---

_Zick: _Kanske en skog, en park, en idrottsplats, ett äventyrsbad, en bondgård eller en marknad.

::: #40 ::::::::::::::::::::::::::::::

_C. _I _Olas brev finns det en mening som börjar med ordet om. _Markera den i texten.

_D. _Hitta på egna meningar som
_börjar med om. _Se exemplet.

#1. _Om (det är varmt i morgon) så
(åker vi och badar).

#2. _Om --- så ---

#3. _Om --- så ---

#4. _Om --- så ---

_E. _Skriv rätt veckodag och datum.

idag, torsdag, #15 mars

igår, ---, --- mars

i morgon, ---, --- mars

i förrgår, ---, --- mars

om en vecka, ---, --- mars

::: #41 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Steg #3: _Öva och skriv tillsammans

_A. _Läs och bedöm de två texterna.

_Svara ja eller nej.

#1

_Hej _Silva,

_I måndags flyttade vi in i en
_lägenhet som ligger i _Lustby.

_Första dagen gick vi runt och
_tittade på staden. _Vi såg en park
_och en idrottshall.

#41

#41

_Nästa dag gick jag och frågade om jag kunde träna med basketlaget.

_Det fick jag och då träffade jag några tjejer som blev mina kompisar.

_I lördags cyklade vi till en skog. _Vi byggde kojor och sen drack vi saft och åt bullar.

_Kom och hälsa på så får du träffa mina kompisar och min hund _Sluggo.

_Hälsningar _Maja

#1. _Styckeindelning?

#2. _Tidsord?

#3. _Adjektiv?

#4. _Avslutning?

#2

_Hej _Silva,
_Vi har tittat på en stor park och
en häftig idrottshall. _I måndags
flyttade vi in i en ny lägenhet i
ett rött hus. _I förrgår spelade jag
basket i den nybyggda idrottshallen.
_Kom och hälsa på så får du träffa
mina schyssta kompisar och min
gulliga hund _Sluggo. _I går cyklade
jag och mina nya kompisar till en
spännande skog för att bygga hemliga
kojor. _Vi hade kall saft och
nybakade bullar med oss.
_Hälsningar _Maja

- #1. _Styckeindelning?
- #2. _Tidsord?
- #3. _Adjektiv?
- #4. _Avslutning?

#41

#43

:::: #42 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_B. _Skriv ett brev och berätta vad
_ni gjorde i skolan förra veckan.

_Planera först.

_Vem ska ni skriva till? ---

_Vilka händelser ska ni berätta
_om?

#1. ---

#2. ---

#3. ---

_Hur ska ni kommentera
_händelserna?

#1. ---

#2. ---

#3. ---

_Zack: _Berätta om något roligt,
_sorgligt spännande eller tokigt.

:::: #43 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_C. _Skriv brevet tillsammans. ---

_Zick: _Kom ihåg att skriva datum.

:::: #44 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Steg #4: _Skriv en egen text

_A. _Tänk dig att du just har
flyttat till _Mysby och ska skriva
ett brev till en kompis och
berätta vad du gjorde förra
veckan. _Planera först.

_Vem ska du skriva till? ---

_På vilka platser var du? ---

_Vad hände? _Vad gjorde du?

_I söndags ---

_Hela söndagen ---

_På kvällen ---

_I förrgår ---

_I går ---

_I morse ---

_Zick: _Kom ihåg att använda
adjektiv och skriva kommentarer så
blir brevet roligare att läsa.

:::: #45 ::::::::::::::::::::::::::::::

_B. _Skriv ditt brev på din dator.

_C. _Läs och bedöm texten
tillsammans med din lärare.

_Bedöm

_Svara ja eller nej.

#1. _Jag har delat in texten i stycken.

#2. _Jag har använt tidsord och skrivit i tidsordning.

#3. _Jag har kommenterat händelserna.

#4. _Jag har använt adjektiv för att beskriva.

#5. _Jag har skrivit en avslutning.

_Nästa gång jag ska skriva en återberättande text ska jag tänka på: ---

#45

#46

_Karin _Fällman-_Bajagi^c
_Christina _Hansson
_Susan _Niēland

_Zick_Zack #3: _Skrivrummet

_Överförd från första upplagan
utgiven av _Sanoma _Utbildning __AB,
#2017 med
__ISBN #978-#91-#523-#4616-#7
_Specialpedagogiska skolmyndigheten
#2020

_Volym två av två

_Till punktskriftsläsaren

- é _Skriv dina svar i en egen fil på datorn.
- é _De flesta uppgifter är numrerade så blir det lättare att rätta uppgifterna.
- é _Nytt kapitel börjar alltid på högersida. _Markera var du är i boken med ett gem.
- é _Ibland får du lite tips och råd från bokens maskotar _Zick och _Zack. _Det de säger inleds alltid med deras namn.
- é _Rubrikerna _På raderna, _Mellan raderna och _Bortom raderna talar om för dig vad du ska tänka på när du skriver ditt svar.
- é _Det finns bildbeskrivningar till de bilder som behövs för att du ska kunna lösa dina uppgifter.
- é _I uppgifter där dina klasskamrater "drar streck" mellan ett ord och exv. ordets förklaring har uppgifterna omarbetats så att du istället parar ihop och skriver ordets förklaring eller numrering.

- é _ När du ska markera svar kan du skriva dina svar eller markera med häftmassa direkt i texten.
- é _ Svartskriftsbokens tabeller är omarbetade till vanlig text.
- é _ Om du undrar över om något tveka inte utan fråga din mentor.

_ Skicka gärna dina synpunkter på anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen~àspsm.se

_Innehåll till volym två

_Siffran inom parentes hänvisar till svartskriftsbokens sidor.

_	Vem äter vad? _Förklarande	
_	texter (#46)	#47
_	Mål (#46)	#47
_	Gillar du boken?	
_	_Argumenterande texter (#58)	
	#60
_	Mål (#58)	#60
_	Fantastiska möten _Berättande	
_	texter (#72)	#78
_	Mål (#72)	#78

_Vem äter vad?
_Förklarande texter

_Mål

_I det här kapitlet ska du få lära dig att skriva en förklarande text.

é _På _Steg #1 ska du få lära dig hur en förklarande text är uppbyggd.

é _På _Steg #2 ska du få lära dig att känna igen och använda verb i presens.

é _På _Steg #3 ska ni tillsammans i klassen planera och skriva en förklarande text med hjälp av bilder.

é _På _Steg #4 ska du på egen hand med hjälp av bilder planera och skriva en egen förklarande text.

::: #47 ::::::::::::::::::::::::::::::

- _Gillar du flugor?
- _Vad är en näringskedja?
- _Vad äter flugor?

_En förklarande text förklarar hur något hänger ihop.

::: #48 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Steg #1: _Läs och arbeta med texten

_A. _En förklarande text innehåller många ämnesord. _Läs texten och markera följande ord:
näringskedja, näring, växtriket, producent, konsument och toppkonsument.

_Vad är en näringskedja?

_Allt levande behöver näring för att överleva. _En näringskedja visar hur växter och djur är beroende av varandra för att få näring.

_Först i en näringskedja finns nästan alltid något från växtriket eftersom växter hämtar sin näring

#48

#48

från solen och marken. Växten
kallas producent eftersom den gör
något som andra kan äta.

Djuret som äter växten kallas
konsument eftersom den äter upp
växten. En näringskedja kan
innehålla flera konsumenter som äter
varandra. Den sista konsumenten i
en näringskedja kallas
toppkonsument.

=== Bildbeskrivning =====

En näringskedja

Ett löv.

En larv äter på lövet.

En fågel flyger i väg med larven
i mun.

En katt har fångat fågeln.

=====

Trädet har gröna löv som en larv
äter. En fågel upptäcker larven och
äter upp den. När fågeln hoppar ner
på marken så får en katt syn på den.
Katten fångar fågeln och äter upp
den.

_B. _En förklarande text har ofta en fråga som rubrik. _Texten inleds med att man talar om vad som ska förklaras. _Därefter följer förklaringen. _Oftast finns också bilder som gör förklaringen lättare att förstå. _Skriv #1 vid rubriken, #2 vid inledningen, #3 vid förklaringen och #4 vid bilderna.

_Varför är flugor viktiga?

_Flugor ingår i många olika näringskedjor. _Hur de olika näringskedjorna ser ut beror på vilka växter och djur som finns i omgivningen. _Den här kedjan finns i en hage där kor betar.

=== _Bildbeskrivning =====

_En näringskedja

_Gräs.

_En ko äter gräs.

_Kon bajsar.

_En fluga äter kons bajs.

_En talgoxe äter flugan.

_Talgoxen fångas av en sparvhök.

=====

_Gräset, som får sin energi från solen och marken, är först i kedjan.

_Därefter kommer den första konsumenten, som är en ko, och äter gräset i hagen. _Kon bajsar sedan ut resterna. _Eftersom flugan tycker om bajs så äter den så mycket den orkar. _Flugan blir i sin tur uppäten av en hungrig talgoxe. _Sist i den här näringskedjan är en sparvhök som gärna äter talgoxar. _Eftersom sparvhöken inte har några naturliga fiender så slutar kedjan här. _Sparvhöken är alltså toppkonsument.

_Zack: _På vilket sätt hjälpte bilderna dig att förstå texten?

#49

#51

:::: #50 ::::::::::::::::::::::::::::::

_C. _Beskriv två näringskedjor och använd orden:

toppkonsument

producent

konsument

#1. ---

#2. ---

:::: #51 ::::::::::::::::::::::::::::::

_D. _På raderna -- _Skriv rätt eller fel.

#1. _Småfåglar äter flugor. ---

#2. _Gräset får näring från solen. ---

#3. _Lövet är en toppkonsument. ---

#4. _Sist i en näringskedja kommer en producent. ---

#5. _Talgoxen äter gräs. ---

#6. _Flugor tycker om bajs. ---

_E. _Svara på frågorna.

_Mellan raderna

#1. _Varför är flugor viktiga? ---

#2. _Varför är det äckligt med
flugor i maten? ---

#3. _Bortom raderna -- _Var brukar
du se flugor? ---

:::: #52 ::::::::::::::::::::::::::::::

_F. _En inledning talar om vad

texten handlar om. _Läs

inledningen på sidan #49 och skriv
rätt ord vid markeringarna nedan.

---(#1) ingår i många
olika ---(#2)

_Hur de olika näringskedjorna ser
ut beror på vilka ---(#3)

och ---(#4) som finns i ---(#5)

_G. _Efter inledningen kommer en förklaring i olika steg. _Fyll i sambandsorden som visar de olika stegen.

sist eftersom först i sin tur sedan därefter

#1. _Gräset är --- i näringskedjan.

#2. --- kommer en ko och äter gräset.

#3. --- bajsar kon.

#4. --- flugan tycker om bajs så äter den av bajset.

#5. _Flugan blir --- uppäten av en talgoxe.

#6. --- i kedjan är en sparvhök som äter talgoxen.

_Zick: _Titta gärna på texten på sidan #35.

_Steg #2: _Titta på språket

_A. _Verb är ord som talar om vad någon gör. _Markera verben i meningarna.

#1. _En ko betar gräs i hagen.

#2. _Kon bajsar ut resterna.

#3. _En fluga sätter sig i bajset.

#4. _Flugan äter så mycket den orkar.

#5. _En talgoxe fångar flugan.

#6. _En sparvhök tar talgoxen.

#7. _Näringskedjan slutar här.

_B. _Markera verben i den här texten.

_Zack: _Vad är det som låter konstigt med texten i uppgift _B?

_Den här näringskedjan fanns på savannen.

_Först i näringskedjan var gräset.

_Som nummer två kom en zebra som åt av gräset.

_Sist hade vi ett lejon som slukade zebran.

C. Förklarande texter skrivs oftast i presens (nutid). Skriv om texten i uppgift B. Ändra verben så att de står i presens. ---

::: #54 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

Steg #3: Öva och skriv tillsammans

A. Rita eller beskriv en näringskedja med konsumenterna nedan. Gräset är producent och näringskedjan hittar du vid en sjö.

en groda ett rådjur en människa
en spindel en fluga en gädda

Näringskedjan

#1. rådjur

#2. ---

#3. ---

#4. ---

#5. ---

#6. ---

B. Arbeta i par. Förklara näringskedjan för varandra.

_C. _Lyssna på din kamrat. _Markera
_det som kamraten har med i sin
_förklaring. _Skriv exempel.
_Producent --- _Exempel: ---
_Toppkonsument --- _Exempel: ---
_Sambandsord --- _Exempel: ---
_Verb i presens --- _Exempel: ---
:::: #55 ::::::::::::::::::::::::::::::

_D. _Skriv tillsammans en
_förklarande text till
_näringsskedjan på sidan #54.

_Varför är flugor viktiga?

_Flugor ingår i många olika
_näringsskedjor. _Hur de olika
_näringsskedjorna ser ut beror på
_vilka växter och djur som finns i
_omgivningen. _Den här kedjan finns
_vid en liten sjö. ---

_Steg #4: _Skriv en egen text

_A. _Planera en förklarande text om en näringskedja. _Titta på bilderna och svara på frågorna.

=== _Bildbeskrivning =====

_Näringskedja

_Gräs.

_Älg som äter gräs.

_Älgen har bajsat.

_En fluga äter älgens bajs.

_Flugan fångas i ett spindelnät.

_Fluga/spindel fångas av en groda.

_Grodan blir uppäten av en orm.

_En räv har ätit upp ormen.

=====

#1. _Var finns näringskedjan tror du? ---

#2. _Vem är producent? ---

#3. _Vilka är konsumenter? ---

#4. _Vem är toppkonsument? ---

_B. _Förklara näringskedjan för en kamrat.

_C. _Skriv den förklarande texten om
_ näringskedjan på din dator.

_D. _Läs och bedöm texten
_ tillsammans med din lärare.

_Bedöm

_Svara ja eller nej.

#1. _Texten förklarar ordningen i
_ näringskedjan.

#2. _Jag har ritat bilder till
_ förklaringen.

#3. _Texten förklarar varför flugor
_ är viktiga.

#4. _Förklaringen innehåller
_ sambandsord.

#5. _Jag har använt verb i presens.

#6. _Jag har använt ämnesord.

_Nästa gång jag ska skriva en
_ förklarande text ska jag tänka
_ på. ---

_Zick: _Kom ihåg rubrik och
_ inledning.

_Gillar du boken?

_Argumenterande texter

_Mål

_I det här kapitlet ska du få lära dig att skriva en argumenterande text.

é _På _Steg #1 ska du få lära dig att presentera en bok samt uttrycka dina åsikter om den och framföra argument på ett tydligt sätt.

é _På _Steg #2 ska du få lära dig att variera ordet tycker, förstärka adjektiv och använda personliga pronomen.

é _På _Steg #3 ska ni tillsammans i klassen planera och skriva en bokrecension.

é _På _Steg #4 ska du på egen hand planera och skriva en bokrecension.

:::: #59 ::::::::::::::::::::::::::::::

_ Vilka böcker gillar du?
_ Har du en favoritförfattare?
_ Vilken bok skulle du rekommendera
_ till en vän?

_ En argumenterande text vill
påverka. _ I en bokrecension får du
veta vad någon tycker om en bok.

:::: #60 ::::::::::::::::::::::::::::::

_ Steg #1: _ Läs och arbeta med texten

_ A. _ En bokrecension skriver man för
att tala om vad man tycker om en
bok. _ Läs recensionen och fundera
på: _ Vill du läsa boken? _ Vad är
det som får dig intresserad?

_Doktor _Proktor och den stora guldkuppen

av _Jo _Nesbö

=== _Bildbeskrivning =====

_Doktor _Proktor och den stora guldkuppen. _Boken är skriven av _Jo _Nesbö. _Framsidan har ljusblå bottenfärg med titel i gult och en pytteliten pojke samt den långa, smala doktor _Proktor.

=====

_Doktor _Proktor är lång och pinnsmal med långt vitt hår och skägg. _Han är uppfinnare och har för det mesta på sig en ljusblå skyddsrock och ett par röda motorcykelglasögon. _Bulle är #10 år och pytteliten. _Hans hår är illrött och står rakt upp. _Han läser massor av böcker. _Lise är lika gammal som _Bulle och har alltid håret uppsatt i rättsvansar. _Hon tänker alltid efter före, vilket ofta räddar gänget ur svårigheter. _Alla tre bor #60 #62

på Kanonvägen.

Boken börjar på slottet i Norges huvudstad Oslo, där kungen precis fått veta att allt guld har stulits.

Han kallar därför in den smarta

Doktor Proktor och hans

fantastiska medhjälpare, Bulle och

Lise. Norges hemliga polis,

Secret Garden, misstänker att det

är de farliga bröderna Crunch och

deras fruktade mamma som har stulit

guldet. Eftersom de brukar hålla

till i London så åker Doktor

Proktor, Bulle och Lise dit.

Under tiden som de är där får de

bland annat vara med om ett stort

rån och, spela i en spännande

fotbollsmatch mellan Chelchester

City och Rotten Ham.

De roliga bilderna, som är gjorda

av Per Dybvig, passar perfekt till

texten. Man kan tydligt se hur alla

ser ut.

Jag tycker att boken är jättebra

eftersom huvudpersonerna är både

roliga och smarta. Sen händer det

hela tiden spännande och oväntade

saker, så man vill aldrig sluta

#60

#63

läsa. _Jag anser att alla borde läsa boken, _även vuxna.

_Tilde #10 år

::: #61 ::::::::::::::::::::::::::::::

_B. _På raderna -- _Vilka ord passar in på personerna? _Markera orden i olika färger eller med första bokstaven i personernas namn.

_Bullen b, _Lise l och _Doktor Proktor dp

- #1. skägg ---
- #2. tänker mycket ---
- #3. skyddsrock ---
- #4. lång ---
- #5. pytteliten ---
- #6. rött hår ---
- #7. läser mycket ---
- #8. uppfinnare ---
- #9. smal ---
- #10. #10 år ---
- #11. vitt hår ---
- #12. råttsvansar ---

_C. _Svara på frågorna.

#1. _Vad får du reda på i
rubriken? ---

#2. _I vilka städer utspelar sig
händelserna? ---

Mellan raderna

#3. _Varför har _Doktor _Proktor
motorcykelglasögon, tror du? ---

#4. _Lise tänker efter före. _Hur
kan det rädda dem? ---

#5. _Bortom raderna -- _Varför
kallar författaren vägen där de
bor för _Kanonvägen, tror
du? ---

_Zack: _Det finns flera böcker i
serien. _Här ser du några.

=== _Bildbeskrivning =====

_Exempel på böcker som _Jo _Nesbö
_har skrivit:

_Doktor _Proktors pruttpulver
(gult omslag)

_Doktor _Proktor och världens
_undergång. _Kanske. (grönt
_omslag)

_Doktor _Proktors tidsbadkar (rött
_omslag)

=====

::: #62 ::::::::::::::::::::::::::::::

_D. _Läs namnen på några engelska
_fotbollslag. _Vilka lag har
_författaren använt när han hittade
_på namnen på lagen i boken?

_Manchester _City

_Tottenham _Hotspurs _Chelsea

_Arsenal _Liverpool

_Manchester _United

#1. _Chelchester _City ---

#2. _Rotten _Ham ---

_E. _Hitta på egna namn på
_fotbollslag med hjälp av namnen
_i uppgift _D. ---

_F. _Skriv några svenska
_fotbollslag. _Hitta sedan på nya
_namn. _Se exemplet.

_Norrköping + _Häcken = _Näcken

#1. --- + --- = ---

#2. --- + --- = ---

:::: #63 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_G. _Texten på sidan #60 består av
_fyra stycken. _Skriv en mening
_från varje stycke.

_Stycke #1: ---

_Stycke #2: ---

_Stycke #3: ---

_Stycke #4: ---

_H. _I vilket stycke får du reda på
_...?

#1. vilka personer det handlar
om ---

#2. vad boken handlar om ---

#3. vad _Tilde tycker om boken ---

#4. vem som har gjort bilderna ---

_Steg #2: _Titta på språket

_A. _Det finns många uttryck för ordet tycker. _Använd uttrycken och skriv färdigt meningarna. _Se exemplet.

_Zack: _Kom ihåg att avsluta meningarna med punkt.

é _Hon tycker

é _Han anser

é _Hennes uppfattning är

é _Hans åsikt är

#1. (_Hennes uppfattning är) att det är viktigt med kokböcker eftersom det är bra (att kunna laga mat).

#2. --- att fantasyböcker är spännande eftersom ---

#3. --- att deckare är tråkiga eftersom ---

#4. --- att djurböcker är intressanta eftersom ---

#5. --- att serieböcker är kul eftersom ---

_B. _Vad betyder uttrycken? _Para
ihop uttrycken med rätt
avslutning.

- #1. _Den som tänker efter före ---
- #2. _Den som bjuder till ---
- #3. _Den som brinner för något ---
- #4. _Den som är eld och lågor ---
- #5. _Den som pratar om ditt och
datt ---
- #6. _Den som drar benen efter
sig ---
- #7. _Den som blir dragen vid
näsan ---

- a) pratar om allt möjligt.
- b) är slö.
- c) gör inget oplanerat.
- d) blir lurad.
- e) är ivrig.
- f) är väldigt intresserad.
- g) anstränger sig.

C. Adjektiv beskriver hur någon ser ut eller är, till exempel stor och stark. Man kan förstärka adjektiven genom att säga urstark och megastor. Skriv meningar med orden nedan. Se exemplet.

#1. illrött -- Bulle har illrött hår.

#2. urstark ---

#3. supergod ---

#4. hypernervös ---

#5. pytteliten ---

#6. megastor ---

_Steg #3: _Öva och skriv tillsammans

_A. _Läs recensionerna och fundera på vad som finns med. _Använd checklistan.

titel och författare

_Text #1 ---

_Text #2 ---

_Text #3 ---

huvudpersoner

_Text #1 ---

_Text #2 ---

_Text #3 ---

handling

_Text #1 ---

_Text #2 ---

_Text #3 ---

illustrationer

_Text #1 ---

_Text #2 ---

_Text #3 ---

omdöme

_Text #1 ---

_Text #2 ---

_Text #3 ---

#1

_När _Matilda börjar i skolan får hon den snälla och vackra fröken _Honung som lärare. _Men skolans rektor, fröken _Domderason, avskyr barn och straffar dem även om de inte gjort något fel. _Rektorn är särskilt elak mot _Matilda eftersom hon en gång blivit lurad av _Matildas pappa att köpa en dålig bil. _En dag upptäcker _Matilda att hon har magiska krafter. _Hon besluter sig för att använda dem för att hjälpa fröken och klasskamraterna och helst bli av med rektorn.

_Jag tyckte jättesynd om _Matilda eftersom hennes föräldrar inte brydde sig om henne. _Men som tur var mötte hon andra människor som var snälla mot henne. _Jag tycker att vuxna ska läsa boken för att förstå hur de inte ska vara mot sina barn. _Alla mina kompisar har läst boken och gillar den jättemycket.

_Sally #9 år

#66

#72

#2

_Sjölejonet _Singer, som har rövats bort från sin mamma och pappa, växer upp på en cirkus tillsammans med skäggiga damen, eldslukaren cirkusdirektören _Maffioso och många vilda djur. _Hans bästa vän är lejonvärdens son _Manfred som inte heller har några föräldrar.

_Boken är lättläst men har många långa ord. _Kapitlen är korta och det finns många fina bilder.

_Jag tycker att boken är både spännande och bra. _Man undrar hela tiden hur det ska gå för _Singer. _Casper #10 är

#3

_Den bok som jag har läst heter
_Doktor _Proktor och den stora
guldkuppen. _Den är skriven av _Jo
_Nesbö och är utgiven på _Lilla
_Piratförlaget #2013.

_Doktor _Proktor är lång och
pinnsmal med långt vitt hår och
skägg. _Han är uppfinnare och har
för det mesta på sig en ljusblå
skyddsrock och ett par röda
motorcykelglasögon. _Bulle är #10 år
och pytteliten. _Hans hår är illrött
och står rakt upp och han läser
massor av böcker. _Lise är lika
gammal som _Bulle och har alltid
håret uppsatt i rättsvansar. _Hon
alltid efter före, vilket ofta
räddar gänget ur svårigheter.

_Jag tycker att boken är jättebra
eftersom huvudpersonerna är både
roliga och smarta och så händer det
hela tiden spännande och oväntade
saker. _Jag anser att alla borde
läsa den, även vuxna.

_Tilde #10 år

#67

#74

:::: #68 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_B. _Planera en bokrecension
_tillsammans. _Skriv stödord för
varje stycke.

#1. _Vad heter boken och vem har
skrivit den? ---

#2. _Vilka personer handlar det
om? ---

#3. _Vad händer i boken? ---

#4. _Vem har gjort bilderna? ---

#5. _Vad tycker ni om boken? ---

_Zick: _Tycker alla i klassen lika?

:::: #69 ::::::::::::::::::::::::::::::::::::::

_C. _Skriv recensionen
_tillsammans. ---

_Zack: _Om ni inte tycker lika,
måste var och en skriva omdömet
själv.

::: #70 ::::::::::::::::::::::::::::::

_Steg #4: _Skriv en egen text

_A. _Välj en bok som du har läst och skriv en recension. _Planera först.

#1. _Vad heter boken och vem har skrivit den? ---

#2. _Vilka personer handlar det om? ---

#3. _Vad händer i boken? ---

#4. _Vem har gjort bilderna? ---

#5. _Vad tycker du om boken? ---

_B. _Skriv recensionen på din dator.

_Zack: _Glöm inte att använda adjektiv. _Det gör recensionen mer personlig.

::: #71 ::::::::::::::::::::::::::::::

_C. _Läs och bedöm texten tillsammans med din lärare.

_Bedöm

_Svara ja eller nej.

#1. _Jag har skrivit vad boken och författaren heter.

#2. _Jag har presenterat huvudpersonerna.

#3. _Jag har använt adjektiv för att beskriva personerna.

#4. _Jag har berättat lite om vad som händer.

#5. _Jag har skrivit vad jag tycker om boken.

_Nästa gång jag ska skriva en argumenterande text ska jag tänka på: ---

#71

#77

_Fantastiska möten
_Berättande texter

_Mål

_I det här kapitlet ska du få lära dig att skriva en berättande text.

é _På _Steg #1 _Ska du få lära dig hur handlingen kan förändras av ett möte.

é _På _Steg #2 ska du få lära dig hur beskrivande verb visar hur någon känner sig och hur man skriver dialoger och liknelser.

é _På _Steg #3 ska ni tillsammans i klassen planera och skriva ett nytt slut på en berättelse.

é _På _Steg #4 ska du på egen hand planera och skriva ett nytt slut på en berättelse.

::: #73 ::::::::::::::::::::::::::::::

_ När träffar du dina vänner?
_ Hur hälsar du på dina kompisar?
_ Vad pratar ni om?

_ I en berättande text finns det ofta dialoger. _ I dem kan man läsa vad olika personer säger.

::: #74 ::::::::::::::::::::::::::::::

_ Steg #1: _ Läs och arbeta med texten

_ A. _ Läs sagan om _ Rödluvan och vargen tillsammans.

_ När _ Rödluvan mötte vargen

_ Lilla _ Rödluvan bodde med sin mamma i skogen. _ En dag gick hon iväg för att hälsa på sin mormor. _ I en korg hade hon en god kaka och en flaska saft.

_ På vägen mötte _ Rödluvan en varg.
-- _ Hej, sa vargen. _ Vart är du på väg?

-- _ Jag ska gå och hälsa på min mormor. _ Hon bor i ett hus bakom de

#74

#79

där träden.

_Vargen sprang till mormors hus och åt upp henne. _Sen satte han på sig mormors kläder och kröp ner i hennes säng.

_Lite senare kom _Rödluvan fram till huset. _Hon gick fram till sängen och utbrast:

-- _Mormor, varför har du så stora ögon?

-- _Det är för att jag ska kunna se dig bättre, svarade vargen.

-- _Varför har du så stora öron?

-- _Det är för att jag ska kunna höra dig bättre.

-- _Varför har du så stora tänder?

-- _Det är för att jag ska kunna äta upp dig.

_En skogshuggare var ute och gick i skogen. _När han passerade mormors hus hörde han plötsligt ett högt skrik. _Han sprang till huset för att se vad som hade hänt.

_När han kom in i huset förstod han genast vad som hade hänt, så han slog vargen i huvudet med en klubba.

_Vargen öppnade sitt gap och skrek och då passade mormor på att hoppa

ut.

 Vargen sprang iväg och lilla

 Rödluvan såg honom aldrig mer.

::: #75 ::::::::::::::::::::::::::::::

=== Bildbeskrivning =====

 Rödluvan möter en stor varg inne
 i en mörk skog. Rödluvan är klädd
 i en röd kappa med luva som hon
 har dragit upp över huvudet. I
 handen håller hon en korg där
 innehållet är täckt med en
 rödvitrutig duk.

=====

 B. Läs frågorna och markera svaren
 i texten.

é Vilka handlar sagan om?

é Vem mötte Rödluvan i skogen?

é Vilka tre frågor ställde

 Rödluvan till mormor (vargen)?

_C. _Läs sagan om _Rödluvan och
_Stålmannen tillsammans.

_När _Rödluvan mötte _Stålmannen

_Lilla _Rödluvan bodde med sin mamma
i skogen. _En dag gick hon iväg för
att hälsa på sin mormor. _I en korg
hade hon en god kaka och en flaska
saft.

_På vägen mötte _Rödluvan
_Stålmannen.

-- _Hej, ropade _Stålmannen. _Vart
är du på väg?

-- _Jag ska till min mormor. _Hon
bor i ett hus bakom de där träden.

-- _Men det har ju varit en storm
så vägen är blockerad.

-- _Men jag måste till mormor med
kakan.

-- _Vissla om du behöver hjälp så
kommer jag och hjälper dig.

_När _Rödluvan hade gått en bit
stötte hon på ett stort träd som låg
över stigen. _Hon visslade och strax
var _Stålmannen där.

-- _Det här fixar jag, sa
_Stålmannen och slängde iväg trädet
som om det var en tändsticka.

_Rödluvan gick en bit till och
fick syn på ett stort stenblock.

_Hon visslade igen.

-- _Det här grejar jag, lovade
_Stålmannen och slungade iväg
stenblocket som om det var ett
riskorn.

_När _Rödluvan nästan var framme
vid stugan upptäckte hon att en varg
blockerade dörren. _Hon visslade
ännu en gång.

-- _Det här ordnar jag, skrattade
_Stålmannen och grep vargen i
nackskinnet som om den var en
kattunge. _Sen kastade han vargen
högt över hus och trädtoppar.

_Rödluvan gick in till mormor och
aldrig mer såg man vargen i
_Rödluvans skog.

=== Bildbeskrivning =====
_Rödluvan möter _Stålmannen i
_skogen. _Han har en blå dräkt med
sitt märke på bröstet. _Ett rött
_S mot gul bakgrund. _Han har röda
stövlar och en röd mantel.
=====

- _D. _Läs frågorna och markera svaren
i texten.
- é _Vilka handlar sagan om?
 - é _Vem mötte _Rödluvan i skogen?
 - é _Vilka tre frågor ställde
_Rödluvan till _Stålmannen?

::: #78 ::::::::::::::::::::::::::::::

_E. _Vilka tre saker hjälpte
_Stålmannen till med? _Gör färdigt
bildserien.

=== _Bildbeskrivning =====

_Serie med sex bilder

#1. _Rödluvan är på väg in i en
skog med stora träd.

#2. _Rödluvan möter _Stålmannen.

#3. ---

#4. ---

#5. ---

#6. _Rödluvan står utanför dörren
till mormors hus.

=====

_F. _Svara på frågorna.

_På raderna

#1. _Vem hjälpte _Rödluvan i den första sagan? ---

#2. _Vem hjälpte henne i den andra sagan? ---

_Mellan raderna

#3. _Varför hade _Rödluvan saft och kaka i korgen? ---

#4. _Hur kunde vargen veta var mormor bodde? ---

#5. _Varför var vägen blockerad efter stormen? ---

#6. _Hur visade _Stålmannen sina superkrafter? ---

#7. _Bortom raderna -- _När hörde du sagan om _Rödluvan och vargen första gången? ---

_Steg #2: _Titta på språket

_A. _Verb är ord som talar om vad någon gör eller gjorde. _Markera verben i texten på sidan #76.

_B. _Titta i texten och skriv sedan de meningar som talar om vad

_Stålmannen sa och gjorde.

_Stålmannen sa:

#1. ---

#2. ---

#3. ---

_Stålmannen gjorde:

#4. ---

#5. ---

#6. ---

_C. _Vad berättar dessa verb om _Stålmannen? ---

_D. _Verb kan beskriva hur någon känner sig. _Skriv verben vid rätt känsla.

darra skälla gnälla skratta
skaka rysa sucka snyfta
skutta spotta deppa kvittra
protestera klaga skrika

#1. ilska --- --- ---

#2. glädje --- --- ---

#3. rädsla --- --- ---

#4. sorg --- --- ---

#5. missnöje --- --- ---

_E. _Skriv färdigt meningarna.

_Använd några av verben i övning
_C.

_Zick: _Skriv verben i preteritum!

#1. _Min farmor var missnöjd och
(protesterade högljutt).

#2. _Snövit var rädd och ---

#3. _Styvsyskonen var arga och ---

#4. _Prinsen var glad så han ---

::: #82 ::::::::::::::::::::::::::::::

_F. _Vad säger _Stålmannen och
_Rödluvan när de möts? _Skriv
nedan.

_Stålmannen säger: ---

_Rödluvan säger: ---

_Stålmannen: ---

_Rödluvan: ---

_Stålmannen: ---

::: #83 ::::::::::::::::::::::::::::::

_G. _Liknelser används för att göra
något extra tydligt, till exempel:

_Han darrade som ett asplöv. _I
texten om _Rödluvan och

_Stålmannen finns tre liknelser
som talar om hur stark _Stålmannen
är. _Markera dem.

_H. _Skriv färdigt dikterna genom
att hitta på liknelser.

_Tingeling

=== _Bildbeskrivning =====

_Tingeling är en fe klädd i en grön klänning med kort flikig kjol. _Hon har vingar på ryggen och i handen håller hon ett magiskt spö med en stjärna i toppen på spöt.

=====

_Hon är lätt som ---

_Hennes vingar är tunna som ---

_Hennes trollspö glittrar som ---

_Hennes klänning är grön som ---

_Hon flyger snabbt som ---

_Tomten

=== _Bildbeskrivning =====

_Tomten har vitt långt skägg och
är klädd i röda kläder och röd
tomteluva. _I den ena handen
håller han en stor brun säck och i
den andra en bjällra.

=====

_Hans kläder är röda som ---
_Hans skägg är vitt som ---
_Hans renar är snabba som ---
_Hans säck är tung som ---
_Hans skratt bullrar som ---

#83

#91

_Steg #3: _Öva och skriv tillsammans

_A. _Den här sagan börjar likadant som de två andra men förändras när _Rödluvan möter en annan person. _Markera skillnaderna.

_När _Rödluvan mötte _Guldlock

_Lilla _Rödluvan bodde med sin mamma i skogen. _En dag gick hon iväg för att hälsa på sin mormor. _I en korg hade hon en god kaka och en flaska saft.

_På vägen mötte _Rödluvan _Guldlock.

-- _Hej, sa _Guldlock, vad har du i korgen?

-- _Jag har saft och en kaka till min mormor. _Hon bor i ett hus bakom de där träden.

-- _Jag är så hungrig, klagade _Guldlock. _Får jag smaka lite av din kaka?

_B. _Vad hände sedan? _Titta på
_bilderna. _Diskutera med en
kamrat.

=== _Bildbeskrivning =====

_Tre bilder

#1. _Guldlock smakar på en kaka.

_Hon spottar ut kakan och säger:

_För torr!

#2. _Saften spottar hon också ut

och slänger muggen med saft och

utbrister: _För sur!

#3. _Hon sätter sig på en

rödvitrutig duk som ligger

ovanpå _Rödluvans korg. _Hon är

på väg att trilla av korgen och

säger: _För mjuk!

=====

::: #85 ::::::::::::::::::::::::::::::

_C. _Skriv tillsammans färdigt sagan
om mötet mellan _Rödluvan och
_Guldlock. ---

_Zack: _Kom ihåg att använda
beskrivande verb.

_Steg #4: _Skriv en egen text

_A. _Hitta på och skriv en egen avslutning på sagan. _Planera först.

_När _Rödluvan mötte ---

_Lilla _Rödluvan bodde med sin mamma i skogen. _En dag gick hon iväg för att hälsa på sin mormor. _I en korg hade hon en god kaka och en flaska saft.

_På vägen mötte _Rödluvan ---
-- _Hej, sa ---

_B. _Vilka tre saker hände när _Rödluvan mötte din figur? _Rita eller skriv.

- #1. ---
- #2. ---
- #3. ---

_C. _Titta på dina bilder eller text och berätta för en kamrat.

_D. _Skriv hela berättelsen på din dator.

_E. _Läs och bedöm din berättelse tillsammans med din lärare.

_Bedöm

_Svara ja eller nej.

#1. _Min berättelse har en tydlig handling.

#2. _Min berättelse innehåller ett möte.

#3. _Min berättelse innehåller dialoger.

#4. _Efter mötet händer tre saker.

#5. _Jag har använt beskrivande verb.

#6. _Jag har använt liknelser.

_Nästa gång jag ska skriva en berättande text ska jag tänka på: ---